

umiddelbart interesserede deri. Jeg kan kun for mit eget Vedkommende udtale, at jeg desforuden vilde sætte megen Pris paa, om den ærede Minister saae sig i Stand til at forelægge Forslag om, paa hvilken Maade Kjøbstæderne kunde — som han saa smukt udtrykte sig — nedlægge deres Værdighed som Kjøbstæder. Jeg er overbevist om, at det i Virkeligheden vilde være til de smaa Kommunerens Gavn, om de kunde bevæbne sig til at aflæde sig denne Værdighed, og dermed vilde vi ogsaa en Gang for Alle slippe for her i Salen, og overhovedet i Rigsdagen, at saae disse meget vanskelige Spørgsmaal frem, som forandredes ved de store Mængdettheder imellem de Kommuner, som staa under Ministeriets umiddelbare Tilsyn. Jeg skal tillade mig i Anledning af de Bemærkninger, eller maasse Indvendinger, som den ærede Minister fremkom med, at yttre, at det ganske vist har været Udvalgets, saa fuldt som det er Ministerens, Ønske, at store Arbeidsanstalter skulde komme tilstede, ikke alene Tvangsarbeidsanstalter, men ogsaa Arbeidsanstalter; men Udvalget har ikke troet, at det vilde være nødvendigt at paabyde Sligt, og Udvalget — tror jeg at kunne udtale — har set en sær Vanskelighed ved at paabyde det netop deri, at Udvalget har foreslaaet ophævet Fællesskabet imellem Kjøbstæder og Land; thi det er jo klart nok, at et saadant Paabud ikke vilde kunne gaa ud paa, at enhver selvstændig under Indvigningsministeren staaende Kommune skulde have en saadan Anstalt; saa skulde enhver Kjøbstad have en saadan, foruden vedkommende Amtskommune, og paabyder man det kun for Amtskommunernes Vedkommende, bliver det dog en stor Feil, at Kjøbstadskommunen kommer til at faa en enhver Afdeling til en større Arbeidsanstalt. Jeg tror nu ikke, der er nogen Fare for, at jo det tilstrækkelige Antal nok vil komme tilstede, og at der ogsaa gjennem fri Overenskomst vil fremkomme en fælles Benyttelse, endog en fælles Tilvebringelse, af Anstalterne. Og jeg tror, at det er heldigere at gaa denne Frivillighedens Vej, end i en Lov at ville indføre et særligt Paabud om, at et vist Kvantum af Arbeidsanstalter, der i mine Tanker maatte være fælles Arbeidsanstalter for By og Land, skulde opføres. Udvalget har troet, at ligesom der sandsynligvis vil komme et stedse større Tal af smaa kommunale Arbeidsanstalter, saaledes vil der ogsaa komme et større Tal af fælles Arbeidsanstalter for større Kredse, navnlig for Vinterne tiligemed en eller flere af de Kjøbstæder, som ligge beleiligt til at tage Del med i Anslaget af en saadan Arbeidsanstalt, og navnlig har Udvalget holdt sig overbevist om, at det tilstrækkelige Tal af Tvangsarbeidsanstalter vil komme tilstede, netop ifølge de Bestemmelser i Lovforslaget, som bleve vedtagne igaa, og som vilde lægge forogede Byrde paa dem, som ikke selv i deres Kreds have nogen saadan Anstalt.

Den høitærede Minister udtalte, at han vilde

have sat Pris paa, om den Byrde, der ved den nye Paragraf, som er foreslaaet i Vædringsforslaget under Nr. 80, er lagt paa Amtsfattiggæsen, idet Paragrafen gaar ud paa, at Halvdelen eller indtil Halvdelen af Udgiften ved Sindsfyges Forpleining i Hjemmet — ikke paa Anstalter vel at mærke, men i Hjemmet — skal udredes af Amtsfattiggæsen, var bleven lagt paa Amtsreparitionsfonden i Stedet for paa Amtsfattiggæsen, eller subsidiært, at der var kommen til at staa: „Amtsfattiggæsen og eventuelt Amtsreparitionsfonden, saafremt Amtsfattiggæsens Kræfter ikke strække til.“ Det forekommer mig nu, at der er en væsentlig Forskel mellem de Udgifter, der omhandles i den nye Paragraf, og de Udgifter, som bleve omtalte igaa, nemlig Bidrag eller Tilskud til Sindsfyges og Idioters Forpleining paa Sindsfygeanstalter. Det forekommer mig, at der er den meget væsentlige Forskel, at Tilskuddene til saadanne Sindsfyge, Idioter og Døvstumme, som optages paa Anstalter, har et ganske bestemt Omfang, det vil sige, at det er en fast Betaling, som ydes, og at Udgifterne ikke paavirkes af selve den lille Kommune, som skal have Tilskuddet. Det er derimod i meget væsentlig Grad Tilfældet med de Udgifter, som omhandles i den nye Paragraf, som foreslaas i Vædringsforslaget under Nr. 80, idet det her er Sindsfyge, Idioter o. s. v., som forpleies i Hjemmet, hvorom det gælder, hvor det altsaa meget væsentlig beror paa selve den lille Kommune, hvor store de Beløb blive, der medgaa, og altsaa ogsaa hvor stort et Tilskud de kunne kræve af Skattekasen af Amtsreparitionsfonden. Det er den ene Forskel, den anden forekommer mig at være den, at selve Erangsstiftelsens Bestaaelse er nogle præciseret i det første Tilfælde, idet det har foranlediget Optagelsen paa en offentlig Sindsfyge- eller Idiotanstalt eller Døvstummeinstitut, hvorimod dette langfra kan siges at være Tilfældet, hvor Forpleiningen sker i Hjemmet. Der skulde altsaa forud for det tvungne Bidrags Ydelse nødvendig gaa en Undersøgelse af selve Tilfældet, for at Tilskuddet skulde ydes. For blot at holde mig til den ene Klasse af Tilfælde, Idioter, er det bekendt nok, at nogle Idioter fordre saa meget Tilsyn og saa megen Pleie i Hjemmet, at de egentlig ere langt besværligere at have end Sognets andre Fattiglemmer, hvorimod der er andre Idioter, hvorom det neppe kan siges, at de medføre nogen Byrde, som det er værd at tale om, idet de ikke alene ere uskadelige, men ogsaa meget godt kunne anvendes til visse Gjeninger, som de en Gang have vænnet sig til. Det forekommer mig, at der i den forskjellige Bestaaelse af selve Erangen og i det andet Moment, jeg nævnte, at Udgifterne i det ene Tilfælde ere fuldkomment bestemt præciserede og i det andet Tilfælde meget afhænge af den lille Kommunes Forgodtbefindende, vil være tilstrækkelig Grund til at stille Tilskuddet paa en no-